

eko krog <eko.krog@gmail.com>

Kakšen kavcijski sistem za embalažo pijač bi podprla vaša stranka?

Gibanje Zdrava družba <mismo@zdravadruzba.si>
To: eko krog <eko.krog@gmail.com>

Tue, Apr 5, 2022 at 11:42 AM

Spoštovani,

Ne glede na trenutno navidezno izkazano podporo kavcijskemu sistemu, tako s strani nevladnih organizacij kot po vaših navedbah, prebivalstva, menimo, da je z uvedbo zadevnega potrebna precejšnja mera previdnosti in poznavanja področja ravnanja z odpadki, odpadno embalažo in sistema, ki je trenutno vzpostavljen v naši državi.

Ob vašem poudarjanju, da ima kavcijski sistem uvedenih 12 evropskih držav bi sami kot relevantno omenili, da kavcijskega sistema npr. NE uporablja več evropskih držav - Italija, Avstrija, Francija, Španija, Portugalska, Belgija, Luxemburg, Norveška, Madžarska, Poljska, Češka..., ki pa ne spadajo med kršiteljice okoljske zakonodaje zaradi neizpolnjevanja okoljskih ciljev.

Pri presoji smiselnosti kavcijskega sistema je zato nedvomno na mestu vprašanje za koga je kavcijski sistem primeren in ali je trenutni sistem ločevanja in ravnanja z odpadno embalažo v Sloveniji res tako neustrezen, da bi izpolnjevanje okoljskih ciljev, predpisanih za leto 2029 lahko zagotovila samo tako drastična in draga sprememba sistema.

Kavcijski sistem je zelo primeren za države, kjer sistem zbiranja in ločevanja odpadne embalaže oz. komunalnih odpadkov ni ustrezno urejen, okoljska osveščenost prebivalstva pa nizka. Kavcijski sistem tako lahko predstavlja rešitev ter upravičenost za visoke stroške, ki jih prinaša, v državah, kjer odpadna embalaža ni ustrezno ločeno zbrana ter kjer vlada visoka stopnja smetenja, v naravo odvženih odpadkov. Vse navedeno je tesno povezano s pomanjkanjem ustrezne infrastrukture za ločeno zbiranje komunalnih odpadkov, kar pa za Slovenijo nedvomno ne velja. Menimo, da iz naslova smetenja Slovenija ni obremenjena z odpadno embalažo, večina slednje se zbere kot ločeno zbrana frakcija v zabojnikih za odpadno embalažo, preostala pa nepravilno odložena v zabojnikih za mešane komunalne odpadke, ki je skladno z zakonodajo pri obdelavi iz slednje izločena.

Do leta 2029 lahko tako po našem mnenju sami storimo še precej, brez, da se iz danes na jutri poslužimo dragega kavcijskega sistema. Pri tem je potrebno upoštevati nekaj vidikov, ki populistično do sedaj niso bili izpostavljeni.

Vzpostavitev kavcijskega sistema pomeni visoke investicijske stroške v opremo ter visoke stroške upravljanja sistema. Za prevzemanje odpadnih plastenk, pločevink bodo morale trgovine vzpostaviti ustrezno infrastrukturo (aparati za prepoznavanje plastenk in pločevink, oprema za zbiranje ipd) prostor, delovno silo. Ukinitev dosedanjega načina zbiranja in odvoza odpadne embalaže bo s kavcijskim sistemom podaljšala pot odpadka, s tem se bodo povečali logistični stroški in z njimi ogljični odtis. Plastenka bo v kavcijskem sistemu potovala najprej od trgovine do gospodinjstva, po uporabi pa od gospodinjstva nazaj do trgovine in šele nato do zbirnega centra za ravnanje z odpadki. Od trgovcev bo potrebno organizirati odvoze zbranih odpadnih plastenk in pločevink. Odvozi bodo morali biti pogosti, saj trgovci ne bodo imeli na voljo veliko prostora. S tem bodo nastajali dodatni, visoki stroški. Morebitna omejitev glede stiskanja plastenk bo zaradi velikega volumna slednjih zahtevala visoko kontinuiteto odvozov s tem pa višje stroške ter nedvomno vpliv na onesnaževanje okolja. Kot primer se sicer ves čas navajajo trgovci, kako pa bo deloval kavcijski sistem v hotelih, restavracijah, gostilnah, bencinskih črpalkah? In kaj bo s tistimi, ki v okviru svoje dejavnosti ne bodo mogli zagotoviti ustreznega prostora in infrastrukture za prevzemanje plastenk in pločevink v okviru kavcijskega sistema? Ali ZVO-2 ob ukinjanju

konkurenčnega okolja na področju sistema proizvajalčeve razširjene odgovornosti in uvajanju ene organizacije, s kavcijskim sistemom v nekonkurenčen položaj spravlja tudi vse manjše trgovce in ostale subjekte, ki ne bodo mogli zagotavljati pogojev za sprejemanje odpadkov? Vreče odpadne embalaže v prtljažniku avtomobila bodo gotovo vplivale tudi na odločitev potrošnika v kateri trgovini bo opravil nakup.

Ob vsem navedenem je na mestu še vprašanje *Kaj pa v resnici pravijo potrošniki?* V razmislek – potrošniki bodo vse svoje plastenke in pločevinke zbirali doma, ločene in ne stisnjene. Vreče slednjih bodo morali odnesti v trgovino in odpadke iz vreče, eno po eno, vreči v za to ustrezno mesto (pa si predstavljajmo vrečo z odpadnimi plastenkami in pločevinkami po poletnem pikniku!). Torej, ko bo šel potrošnik v trgovino, bo s seboj vzel še smeti, ki jih bo tam ločeno, platenko za platenko, pločevinko za pločevinko, odvrigel. Dosedanje prakse, ko je ločeno zbiral odpadke in jih odvrigel v rumeno vrečo ali zabojnik, ne bo več. Pri tem za to ne bo dobil nič več – le vračilo tistega kar je ob nakupu pijače plačal! Na tem mestu morda samo omemba izkušnje iz sosednje Hrvaške. Porabniki dobijo za vrnjeno platenko pol kune, zaradi kavcijskega sistema pa morajo za novo pijačo odšteti kuno in pol več.

Odpadne plastenke in pločevinke so nedvomno najboljše izsortirana odpadna embalaža. Zaradi svoje narave, reciklabilnosti in cene jih v izredno visokem odstotku izloči praktično vsaka sortirnica. Zato drastičnega skoka glede zbrane ločene frakcije v okviru kavcijskega sistema, ni pričakovati. Je pa vprašanje kaj uvedba kavcijskega sistema pomeni za stopnjo predelave in reciklaže odpadkov, ki bodo potem zbrani v rumenih zabojnikih kot mešana odpadna embalaža. Ob osiromašenih zabojnikih, brez plasten in pločevink, bo sortiranje in reciklaža preostale odpadne embalaže (npr. jogurtovi lončki, vrečke od čipsa in sladkarij...) ekonomsko izredno draga, kar pod vprašaj postavlja doseganje okoljskih ciljev na navedenih materialih.

Na samem koncu pa – vse nastale stroške, ki bodo tako na strani trgovcev, kot proizvajalcev embalaže dane na trg in morebiti izvajalcev javne službe ravnanja z komunalnimi odpadki, bo na koncu plačal... potrošnik! Pa si to res želi?

Hvala in vse dobro!

Ekipa gZD

5.4.2022 09:54, je eko krog napisal

[Quoted text hidden]